SEVEROČESKÁ
VĚDECKÁ
KNIHOVNA
ÚSTÍ NAD LABEM

VÝROČNÍ ZPRÁVA
HODNOCENÍ VÝKONU REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ V ÚSTECKÉM KRAJI
V ROCE 2018

Březen 2019

Výroční zpráva o výkonu regionálních funkcí v Ústeckém kraji v roce 2018

1. Úvod

Program podpory výkonu zajištění regionálních funkcí (RF) knihoven a jeho praktické naplňování má zajistit dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech republiky a snažit se poskytovat tyto služby obyvatelům měst a malých obcí bez rozdílu. K zajištění regionálních funkcí pověřila krajská knihovna jejich výkonem 7 knihoven v Ústeckém kraji, zároveň plní krajská knihovna i funkci pověřené knihovny pro okres Ústí nad Labem.
Pověřené knihovny se smluvně zavázaly plnit tyto základní regionální funkce:

- Poradenská a konzultační činnost
- Statistika knihovnických činností KULT V 12.01
- Vzdělávání knihovníků, semináře, porady
- Tvorba, cirkulace a distribuce výměnného fondu
- Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů
- Nákup, zpracování a distribuce knihovních fondů z prostředků obcí
- Servis automatizovaného knihovního systém pro výkon RF

Plnění základních RF zajišťuje koordinaci odborných knihovnických činností a účelnou dělbu práce. Zachovává a rozvíjí vazby mezi knihovnami v jednotlivých okresech i v celém kraji a umožňuje vzájemné sdílení informačních zdrojů i služeb. Je zárukou udržení odborného standardu a dostupnosti poskytovaných služeb, zajišťuje aktualizaci knihovních fondů základních knihoven a zároveň velice efektivně využívá finančních prostředků vložených do tohoto systému a umožňuje i dbát o odborný a kvalifikační růst pracovníků knihoven. Kvalitní plnění RF pověřenými knihovnami má mimořádný význam pro fungování neprofesionálních knihoven v malých obcích.

2. Výkon regionálních funkcí v Ústeckém kraji

Financování výkonu regionálních funkcí zajišťuje Ústecký kraj z finančních prostředků svého rozpočtu (viz zákon č. 1/2005 Sb.), a to v souladu s nově vydanými Zásadami zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v Ústeckém kraji (schváleny usnesením Zastupitelstva Ústeckého kraje č. 038/11Z/2018 ze dne 26. 2. 2018).

Metodický pokyn Ministerstva kultury České republiky definuje výkon regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. V tomto pokynu jsou uvedeny standardy jednotlivých druhů služeb. Standardy představují soubor nároků na způsob a úroveň poskytování služeb pověřenými a krajskými knihovnami.

Krajská knihovna (Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem) zpracovala na základě dílčích žádostí jednotlivých pověřených knihoven (PK) Projekt

výkonu regionálních funkcí pro knihovny Ústeckého kraje a předložila Krajskému úřadu Ústeckého kraje žádost o přidělení finančních prostředků.

Krajský úřad uzavřel smlouvy přímo s pověřenými knihovnami, následně došlo k převodu peněz s tím, že náklady jsou uznatelné od 1. 1. 2018. Vyúčtování RF je řešeno v příslušné smlouvě.

Garantem zajištění plnění výkonu regionálních funkcí pro Ústecký kraj je krajská knihovna, která sama a prostřednictvím sedmi jmenovaných pověřených knihoven v kraji, se kterými uzavřela Smlouvu o přenesení regionálních funkcí krajské knihovny na základní knihovnu, zajišťuje plnění regionálních funkcí pro celkem 300 veřejných knihoven v Ústeckém kraji. Tato smlouva byla uzavřena na dobu neurčitou.

Všechny pověřené knihovny poskytují odborné knihovnické služby v rámci výkonu regionálních funkcí základním knihovnám na základě smlouvy o zajištění výkonu RF uzavřené mezi provozovateli základních knihoven (tj. obcemi) a pověřenou knihovnou.

K 31. 12. 2018 je v kraji evidováno 289 knihoven, ale pro 300 knihoven jsou vykonávány regionální funkce. Z tohoto počtu je 8 knihoven pověřených RF, včetně SVK v Ústí nad Labem, dále 36 profesionálních knihoven, 245 neprofesionálních knihoven a 11 neprofesionálních knihoven vedených jako pobočky. V roce 2018 nepracovalo 6 knihoven – v Lužici, Moravěvsi a Českém Jiřetíně, okr. Most; v v Markvarticích a v Růžové, okr. Děčín a v Tašově, okr. Ústí n. L.

REGION	Celkem knihoven	Pověřené knihovny	Ostatní profes. knihovny	Neprofesionální knihovny	Pobočky
Děčín	46	1	10	35	9
Chomutov	40	1	3	36	3
Litoměřice	81	1	7	73	1
Louny	30	1	4	25	11
Žatec	12	1	0	11	4
Most	27	1	5	21	1
Teplice	31	1	5	25	11
Ústí n. L.	22	1	2	19	7
Celkem	289	8	36	245	46

Počet knihoven vykazovaných ve statistice NIPOS se liší, neboť neprofesionální knihovny bez internetu se staly pobočkami knihovny obce s obecním úřadem, kde je internet pro čtenáře k dispozici. Počet obsluhovaných knihoven je proto vyšší právě o tyto zmíněné pobočky, jež nadále pracují jako samostatné knihovny, tedy dostávají výměnné soubory knih z pověřené knihovny, probíhají u nich metodické návštěvy, konzultace, revize apod. U jednotlivých pověřených knihoven je z tohoto důvodu vykazován počet knihoven včetně těchto poboček.

Plnění regionálních funkcí v jednotlivých okresech:

Okres Děčín – 132 830 obyvatel, rozloha 909 km2, počet obcí 52

Knihovny v okrese: 1 pověřená knihovna – 3,6 pracovních úvazků
10 profesionálních knihoven s 1 pobočkou
35 neprofesionálních knihoven

V Městské knihovně Děčín probíhá plnění výkonu regionálních funkcí na dvou pracovištích – jedno je umístěno v Děčíně a druhé, detašované, sídlí ve Varnsdorfu.

MěK Děčín má se všemi obecními a vybranými městskými úřady uzavřené dohody o sdružování finančních prostředků na nákup a zpracování výměnných fondů pro knihovny v okrese, včetně osmi menších profesionálních knihoven s pracovním úvazkem 1–1,5 úvazku. Pro knihovny Rumburk a Varnsdorf pověřená knihovna pouze zpracovává statistiku.

V roce 2018 nepracovaly 3 knihovny, knihovna v obci Markvartice nepracuje již od roku 2014, obec Růžová od roku 2017 a ve Veselém uzavřeli svou knihovnu v roce 2018. Se všemi knihovnami probíhá jednání o obnovení činnosti.

Nové knihovnice byly zaškoleny ve třech knihovnách, dvě knihovny byly dovybaveny nábytkem, tři výpočetní technikou. V Srbské Kamenici proběhla rekonstrukce celé knihovny, automatizovaný knihovní systém Tritius byl zakoupen do knihovny v Rybništi a ve Vilémově, v Dolní Poustevně bylo spuštěno půjčování v knihovním programu Clavius.

Aktualizace knihovního fondu proběhla v Krásné Lípě a ve Starých Křečanech. Revize fondu proběhla v Ludvíkovicích, Srbské Kamenici a v Těchlovicích.

Na nákup a zpracování výměnného fondu jsou sdružovány prostředky z dotace RF a z finančních příspěvků od obcí. Nákup a zpracování knih probíhá průběžně, nové knihy a soubory jsou do menších knihoven dodávány jednou za tři týdny, do profesionálních knihoven zpravidla dvakrát za měsíc. Počet knih v jednotlivých souborech neodpovídá standardu, ale celkový počet souborů je vyšší, než určují standardy VKIS.

V knihovnách se pořádají různé kulturně-výchovné a vzdělávací akce, jako jsou soutěže, besedy, výstavy, lekce informatiky, výlety, autorská čtení, apod. Knihovny se zapojují do celostátních akcí a projektů, v mnoha knihovnách probíhá pasování prvňáčků, některé se zapojili i do projektu Skautská pošta apod.
Téměř do všech knihoven chodí děti z MŠ a ZŠ na exkurze. V knihovnách funguje i tzv. donášková služba. Na velmi dobré úrovni je spolupráce knihoven se školami, domy pro seniory a sociálními zařízeními.

V prosinci 2018 proběhlo v MěK Děčín i v detašovaném pracovišti Varnsdorf každoroční setkání knihovníků regionu. Účastníci byli informováni o novinkách a změnách, obdrželi metodické materiály a statistické výkazy a předali informace o svých knihovnách.

Spolupráce se všemi knihovnami je trvale na dobré úrovni. Problémy a dotazy se řeší nejčastěji telefonicky nebo e-maily. Při metodických návštěvách dochází často i k setkávání se starosty, což vede ke zlepšování spolupráce s obcemi.

Okres Chomutov – 128 296 obyvatel, rozloha 935 km^2, počet obcí 44

Knihovny v okrese: 1 pověřená knihovna – 2 pracovní úvazky, 2 pobočky
3 profesionální knihovny s 1 pobočkou
36 neprofesionálních knihoven

Středisko knihovnických a kulturních služeb v Chomutově vykonává regionální funkce v celém rozsahu nabízených služeb. Do regionu patří celkem 3 profesionální knihovny a 36 neprofesionálních knihoven. Knihovna Louchov pozastavila svou činnost v roce 2017 a zatím nebyla obnovena.

V říjnu přešla pověřená knihovna na nový automatizovaný knihovní systém Tritius a současně i všechny obsluhované knihovny na AKS Tritius Reks. Všichni knihovníci byli proškoleni při zkušebním provozu v letních měsících.

Webové stránky všech obecních knihoven byly zabezpečeny přechodem na protokol https.

Výměnné soubory jsou velice oblíbené mezi základními knihovnami, protože jejich finanční možnosti by nedovolily nakupovat tak bohatý knihovní fond. Do výměnného fondu se nakoupily knihy, brožury a společenské hry. Díky výměnným souborům se tak do obcí dostává nová literatura. V roce 2018 přispělo 13 obcí na nákup knih do výměnného knihovního fondu.

Nové knihy i s dary do stálých fondů knihoven katalogizuje a zpracovává katalogizační oddělení pověřené knihovny, celkem bylo zpracováno 777 knihovních jednotek.

Revize proběhla v pěti knihovnách, současně probíhala i aktualizace knihovních fondů. Dokončena byla revize výměnného fondu SKKS, která začala v roce 2018.

Pověřená knihovna zajišťuje servis automatizovaného knihovního systému. Opravuje knihovní záznamy, terminálová připojení, pomáhá s výpůjčním protokolem a katalogizací. Správce sítě školí knihovníky a poskytuje konzultace. Metodičky pomáhají neprofesionálním knihovníkům, často starším lidem, vyrovnat se s nutností naučit se pracovat s výpočetní technikou, bez které se dnes práce knihovny neobejde.

Výkon regionálních funkcí navazuje na dlouholetou tradici střediskového systému v okrese Chomutov. V řadě obcí je knihovna jediným kulturním zařízením s přístupem k internetu a díky krajské dotaci se prostřednictvím výměnných souborů dostanou do knihoven nové knihy.

Okres Litoměřice – 120 938 obyvatel, rozloha 1 032 km^2, počet obcí 105

Knihovny v okrese: 1 pověřená knihovna – 2,7 pracovních úvazků
7 profesionálních knihoven
74 neprofesionálních knihoven (z toho je jedna vedena jako pobočka)

Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích obsluhuje 74 neprofesionálních knihoven, z toho Místní knihovna ve Starém Týně je pobočkou knihovny v Úštěku (má stejného zřizovatele, ale nemá přístup k internetu).

Každá místní knihovna byla v průběhu roku minimálně jednou navštívena v rámci metodických návštěv.

Vzdělávání probíhá individuálně při metodických návštěvách a již několik let pořádá pověřená knihovna výjezdní seminář, při němž se tak spojí vzdělávání s návštěvou jiných knihoven. V roce 2018 navštívili knihovnu Uměleckoprůmyslového

muzea v Praze, kde se po komentované prohlídce seznámili se zpracováním jiných dokumentů, než jen knih. Zúčastnilo se 42 knihovníků.

V září a říjnu proběhlo pro knihovny s automatizovaným systémem náročné školení v novém AKS KOHA, na který KKHM přešla již v květnu 2018, ostatní knihovny v regionu pak v listopadu stejného roku.

Do výměnného knihovního fondu byly nakoupeny knihy a časopisy. Na nákup do výměnného fondu opět přispělo 63 obcí pro 72 knihoven. Odepsané knihy z VF byly darovány knihovnám v Solanech a Ctiněvsi.

Cirkulace výměnných souborů je zajišťována pravidelnými rozvozy, knihovny jsou rozděleny do 4 skupin. Každá knihovna obdrží novinky minimálně 4x ročně.

Pověřená knihovna má zpracovaný elektronický regionální katalog. Na webových stránkách mají knihovny vystavený on-line katalog vlastního stálého fondu. Revize probíhají podle velikosti fondu, pravidelně po pěti letech. V roce 2018 proběhly revize ve 2 automatizovaných knihovnách a ve 13 neautomatizovaných knihovnách. Celkem bylo zrevidováno 20 858 knihovních jednotek.

Nákup a zpracování knihovního fondu provádí pověřená knihovna pro 3 malé městské knihovny z prostředků jejich zřizovatelů (MěK Terezín, MěK Budyně a MěK Úštěk). V roce 2018 bylo nakoupeno a zpracováno celkem 1018 knihovních jednotek. Místní knihovny (cca 20 knihoven), které získají finanční prostředky od zřizovatelů, si nakupují samostatně, fond doplňují i o knihy získané darem. Pověřená knihovna je knihovnicky a technicky zpracovává, aby fond byl zpracován jednotně a byl zahrnut v souborném katalogu okresu. V roce 2018 bylo takto zpracováno celkem 1059 knihovních jednotek.

V roce 2018 nebyla podána žádná žádost o dotaci z grantu MK ČR. Žádná z místních neautomatizovaných knihoven nedosahuje takových výsledků, aby bylo rozumné uvažovat o automatizaci provozu.

Servis výpočetní techniky není součástí poskytovaných služeb RF, obce mají zajištěnu tuto činnost na komerční bázi.

Krajské soutěže Knihovník Ústeckého kraje v roce 2018 se zúčastnila paní Ivana Brožová z knihovny Vetlá.

Spolupráce Knihovny K. H. Máchy v Litoměřicích s městskými i místními knihovnami má více než šedesátiletou tradici. Výkon regionálních funkcí umožňuje dlouhodobou a systematickou práci, která uspokojuje volnočasové potřeby občanů litoměřického regionu.

Okres Louny – 88 258 obyvatel, rozloha 1 118 km^2, počet obcí 70

Knihovny v okrese: 2 pověřené knihovny (MěK Louny, MěK Žatec) se 6 pobočkami
4 profesionální knihovny se 6 pobočkami
35 neprofesionálních knihoven se 3 pobočkami

MěK Louny – 0,5 pracovního úvazku
4 profesionální knihovny
33 neprofesionálních knihoven (z toho je 8 knihoven vedeno jako pobočky)

Městská knihovna Louny dlouhodobě zajišťuje výkon regionálních funkcí. Osm neprofesionálních knihoven nemá připojení k internetu, a proto jsou vedeny jako pobočky, jsou však příjemci nabízených služeb regionálních funkcí v celém rozsahu.

Žádná obec nenakupuje knihy do svých kmenových fondů, ale obce přispívají na nákup knih do výměnného fondu a na kulturní činnost.

Metodické návštěvy jsou zaměřeny na problémy dané knihovny, především na práci s knihovním fondem a s knihovním systémem Clavius.

Distribuce a oběh výměnných souborů probíhá podle celoročního plánu rozvozu. Každá knihovna byla navštívena čtyřikrát za rok. S rozvozem knih jsou spojeny i metodické návštěvy a problémy jsou řešeny přímo na místě. Výměnné soubory nejsou poskytovány dvěma profesionálním knihovnám – Podbořany a Postoloprty.

Revize fondu probíhají pravidelně podle zákona, v roce 2018 proběhly v 7 knihovnách regionu. S revizemi pomáhá metodička a brigádnice z pověřené knihovny.

V lednu proběhlo setkání starostů a starostek obcí, které zřizují obecní knihovny. Na programu byla vzájemná spolupráce, příspěvky obcí, hodnocení činnosti za rok 2017 a účast v projektu Města a obce čtou a Kultura za humny. Následně se uskutečnilo setkání knihovníků, kde bylo provedeno hodnocení knihoven za rok 2017. Předložen byl vzdělávací plán a plán rozvozu knih na rok 2018. V březnu se již tradičně konal v Dělnickém domě v Cítolibech Pátý knihovnický reprezentační ples, který pořádala pověřená knihovna a občanské sdružení Lounští Lounským. V březnu se v knihovně v Podbořanech konala porada profesionálních knihoven. V dubnu proběhla v knihovně v Lounech celostátní soutěžní přehlídka OKnA 2018. V listopadu se v Kryrech sešli zástupci profesionálních knihoven.

Pověřená knihovna pokračovala i v tomto roce se svými projekty na pořádání kulturních a vzdělávacích programů v rámci kulturního a komunitního dění v obcích Města čtou a Kultura za humny. Akcí, které probíhaly v obcích a jejich knihovnách, se uskutečnilo celkem 32 za účasti 961 návštěvníků. Byla to divadelní představení, koncerty, semináře, autorská čtení a workshopy. Cílem těchto akcí je motivace obyvatel obcí k propojení činnosti zájmových organizací, obecního úřadu a široké veřejnosti.

V roce 2018 se na základě Smlouvy o poskytování odborných knihovnických služeb podíleli na spolufinancování regionálních funkcí zřizovatelé 25 knihoven neprofesionálních a 2 profesionálních.

Díky krajské dotaci na RF se daří zajistit dostupnost knihovních služeb i pro obyvatele malých obcí. Výměnný fond knih a jeho cirkulace a rovněž pořádání kulturních akcí v těchto obcích jsou největším přínosem programu regionálních funkcí.

MěK v Žatci – 0,55 pracovního úvazku
12 neprofesionálních knihoven (z toho je jedna vedena jako pobočka)

Městská knihovna v Žatci obsluhuje část okresu Louny – Podbořansko a Žatecko. Odborné knihovnické služby v rámci výkonu regionálních funkcí jsou základním knihovnám poskytovány na základě Smlouvy o zajištění výkonu RF uzavřené mezi provozovateli základních knihoven (obce) a pověřenou knihovnou (MěK Žatec).

Čtyři zřizovatelé (Blatno, Čeradice, Lubenec, Nové Sedlo) přispívají na nákup výměnného knihovního fondu šesti knihovnám (z toho je jedna vedena jako pobočka). Nákup a zpracování výměnného knihovního fondu zajišťuje pověřená knihovna.

V rámci metodických návštěv a při periodických výměnách souborů výměnného fondu je prováděno individuální proškolování knihovníků obecních knihoven v práci s výpočetní technikou, internetem, databázemi a postupně

i knihovním systémem Clavius REKS a on-line katalogem, s katalogizačními pravidly, revizemi knihovního fondu. V souvislosti se zavedením GDPR byly knihovnice proškoleny a byly předány nové tiskopisy (přihlášky čtenářů) a nové knihovní řády apod. Vzdělávání pracovníků základních knihoven provádí metodička formou individuálního proškolování. Dvě knihovnice se zúčastnily odborného vzdělávání v rámci programu VISK2 v krajské knihovně, rovněž i dalších vzdělávacích seminářů a akce Knihovna věc veřejná v Ústí nad Labem.

Ve Vroutku byla zaškolena nová knihovnice v knihovnických činnostech i v AKS Clavius REKS.

V rámci programu VISK 3 pro rok 2018 získala pověřená knihovna dotaci pro 2 zbývající knihovny (Blatno a Sedčice). K datu 31. 12. 2018 byla automatizace knihovnických činností v obecních knihovnách žateckého regionu dokončena. Do regionálního knihovního systému je zapojeno všech 11 obecních knihoven.

Distribuce souborů knih proběhla dvakrát, v červnu a říjnu. Knihovníci využívají i poštovního zasílání nebo způsob osobního výběru i odvozu.

Kvalita činnosti jednotlivých obecních knihoven je na dobré úrovni, tři knihovny (Staňkovice, Blšany a Lubenec) zajišťují kulturní a vzdělávací akce, soutěže a jiné aktivity pro veřejnost nad rámec běžného výpůjčního procesu. Komunikace probíhá průběžně a požadavky jsou bez zbytečného odkladu vyřizovány.

Spolupráce s obcemi a zajišťování služeb v rámci výkonu RF jsou přijímány velice kladně všemi obcemi.

Okres Most – 116 076 obyvatel, rozloha 467 km^2, počet obcí 26

Knihovny v okrese: 1 pověřená knihovna – 1,5 pracovního úvazku
5 profesionálních knihoven s 1 pobočkou
21 neprofesionálních knihoven

Městská knihovna v Mostě má od května 2018 nové vedení, novým ředitelem byl jmenován Bc. Petr Petrik. Regionální funkce knihovna zajišťuje pro knihovny v obcích ve spolupráci s jejich zřizovateli.

V roce 2018 nebyla organizována žádná vzdělávací akce pro knihovníky ani žádná porada, pro nemoc metodičky byla porada přesunuta na leden 2019.

Ve čtyřech knihovnách (Želenice, Braňany, Nová Ves v Horách a Brandov) pokračuje za pomoci metodiček PK zpracování knihovního fondu v knihovním programu Clavius přímo v knihovnách. Automatizovaný výpůjční systém je ve všech profesionálních knihovnách a ve 3 neprofesionálních: v Obrnicích a Klínech a Malé Březno. MěK Most má knihovní systém Tritius a MěK Litvínov pracuje v knihovním systému Koha. Regionální knihovní systém Clavius REKS v regionu není. On-line katalogy mají automatizované knihovny, ve zbývajících knihovnách nejsou. Regionální elektronický katalog se nebuduje. Obce si pořizují samostatný výpůjční systém Clavius. Vkládání probíhá v knihovnách, které si zakoupily knihovnický program.

Obce financují vybavení svých knihoven nábytkem a počítačovou technikou a nepřispívají na nákup výměnného fondu ani do stálých fondů svých knihoven.

V Českém Jiřetíně, v Lužicích a v Moravěvsi jsou knihovny stále zavřené, obce mají problém zajistit knihovníka.

Revize v regionu probíhají podle plánu, v roce 2018 byly zrevidovány 4 knihovny.

Výměnný fond je budován pouze z dotace na regionální funkce. O knihy z výměnného fondu je mezi knihovnami regionu velký zájem. Pro většinu knihoven

jsou výměnné soubory jediným zdrojem nových knih. Knihovny rovněž využívají meziknihovní výpůjční službu a z fondu Městské knihovny Most si knihy půjčují.

Knihovnice v Místní knihovně v Želenicích získala v tomto roce „Čestné uznání“ v soutěži Knihovník Ústeckého kraje.

Spolupráce se zřizovateli knihoven je na dobré úrovni, knihovny jsou v obcích zpravidla jediným kulturním a společenským zařízením. Pověřená knihovna nežádá po obcích, aby přispívaly na nákup knih do výměnného fondu.

Okres Teplice – 133 307 obyvatel, rozloha 469 km^2, počet obcí 34

Knihovny v okrese: 1 pověřená knihovna – 1,7 pracovního úvazku
5 profesionálních knihoven se 6 pobočkami
25 neprofesionálních knihoven

Podpora činnosti obecních a městských knihoven spočívá především v tvorbě, distribuci a oběhu výměnného knihovního fondu, poradenské a konzultační činnosti, aktualizaci a revizi vlastních knihovních fondů obcí. Nákup z prostředků obcí, odborné zpracování knihovního fondu (výměnného i nakoupeného z prostředků obcí), zpracování statistik, vzdělávání knihovníků v obcích, podpora a pomoc malým knihovnám s automatizací jejich činnosti atd. Konkrétní cíle se postupně mění podle toho, jak knihovny v obcích právě zejména díky působení pracovníků pro výkon RF modernizují a vylepšují své prostředí, knihovní fond i odbornou úroveň pracovníků.

Obecní knihovny v teplickém regionu jsou již několik let kompletně automatizovány a kromě Bystřan a Mikulova (personální a technické důvody) pracují s pomocí automatizovaného knihovního systému Clavius REKS. Prostřednictvím webového rozhraní pracují s daty, která jsou uložena na severu Regionální knihovny Teplice. Jedinou výjimkou je knihovna v Kostomlatech pod Milešovkou, která má vlastní licenci Clavius a pracuje zcela samostatně, stejně jako městské knihovny v regionu.

S pomocí techniky se všechny knihovní fondy v knihovnách pravidelně aktualizují a revidují. V obecních knihovnách revize probíhají vždy za pomoci metodických pracovníků.

Výměnný fond je doplňován o tzv. mluvené slovo. Zájem o tyto dokumenty v posledních letech stoupá.

V oblasti vzdělávání knihovníků se uskutečnilo tradiční jarní setkání knihovníků, tentokrát v obci Háj u Duchcova, zde se knihovna přestěhovala do nově zrekonstruovaných a vybavených bezbariérových prostor. Program zahrnoval teoretickou část, která se věnovala směrnici GDPR a jejího dopadu do činnosti malých knihoven a přednášku o životě T. G. Masaryka v souvislosti se stým výročím existence republiky. Odpoledne následovala návštěva oseckého kláštera i jeho historické klášterní knihovny.

Ve čtyřech knihovnách došlo k personálním změnám (Bořislav, Ohníč, Zabrušany a Háj u Duchcova).

V Kostomlatech pod Milešovkou obec rekonstruuje objekt původního statku, kde vznikne multifunkční prostor pro společenské aktivity a také nová knihovna. Důstojné nové prostory získala také Městská knihovna Krupka.

O dobré práci malých knihoven svědčí ocenění, která v posledních letech její knihovníci získali, v tomto roce se v krajské soutěži Knihovník roku Ústeckého kraje na prvním místě umístil pan Karel Singer z Háje u Duchcova. Během čtyř let, kdy tato soutěž existuje byli tepličtí knihovníci třikrát vítězi, a to již o něčem svědčí.

Dotace RF přináší obyvatelům menších měst a malých obcí širší nabídku knihovního fondu, profesionálnější obsluhu a více informací. Knihovníkům obecních knihoven usnadňuje práci, vzdělává je a učí pracovat s novými technologiemi. Bez této podpory by zřejmě mnoho malých knihoven zaniklo.

Proměna, jíž většina malých knihoven v obcích na Teplicku prošla, je zřetelná, a to z několika hledisek. Jednak z hlediska služeb, které poskytují, dále z hlediska kvality knihovního fondu, který mají k dispozici, a v neposlední řadě z hlediska prostředí, v němž pracují. To vše je zásluha podpory regionálních funkcí.

Okres Ústí nad Labem – 122 763 obyvatel, rozloha 405 km^2, počet obcí 23

Knihovny v okrese: 1 krajská knihovna – 3 pracovníci (kraj + okres)
2 profesionální knihovny
20 neprofesionálních knihoven (z toho je jedna vedena jako pobočka)

Severočeská vědecká knihovna plní funkci pověřené knihovny pro okres Ústí nad Labem. V roce 2018 byla činnost okresního metodického oddělení ztížena probíhající rekonstrukcí budovy Velká Hradební 49. Okresní metodické oddělení má po dobu rekonstrukce přístup k datům SVKUL pouze přes vzdálenou plochu nebo VPN, oba způsoby zpomalují většinu běžné činnosti.

Činnost okresního metodického oddělení (OMO) lze rozdělit do dvou částí. První a základní částí je péče o knihovní fond a data včetně všech prací, které s tím souvisejí, druhou částí je oblast metodické pomoci.

Pracovnice OMO nakupují a zpracovávají knihy do výměnného fondu z dotace RF a zároveň nakupují a zpracovávají knihy z prostředků obcí na základě dohod s obecními úřady. 13 obcí přispělo na nákup knih do výměnného fondu. Revize a aktualizace knihovních fondů v knihovnách provádějí metodičky, protože fondy knihoven jsou uloženy v regionálním on-line katalogu. V roce 2018 byly zrevidovány 3 knihovny (Telnice, Habrovany, Malečov). V souborném katalogu MLK bylo k 31. 12. 2018 celkem 79708 knih (44193 titulů), 3681 svazků brožur a 3750 svazků periodik. Do souborného katalogu MLK jsou doplňovány obálky nově zakoupených knih a anotace, obojí je příležitostně doplňováno i u starších titulů. Nové knihy ve výměnném fondu jsou nadále označovány piktogramy. Piktogramy jsou doplňovány i do katalogu. U vybraných titulů je do databáze přidáváno klíčové slovo „Čtení pomáhá“ a barevně jsou označovány věkové kategorie.

V rámci metodické činnosti byla zpracovaná statistika všech obsluhovaných knihoven. Všem obecním úřadům, které poskytly dotaci na nákup fondu (výměnného případně stálého fondu obsluhovaných knihoven), byly zaslány zprávy o jejím čerpání. V Chabařovicích bylo dokončeno značení fondu beletrie pro dospělé čtenáře – písmena a piktogramy. Nově byla označena třídníky MDT také naučná literatura. V Telnici byla dokončena rekonstrukce nových prostor pro knihovnu, zakoupeny byly nové regály. V knihovně byl nově uspořádán fond, byla provedena aktualizace a revize. V knihovnách v Malém Březně, Roudníkách a v Telnici byly zaškoleni noví knihovníci. V roce 2018 zahájila činnost knihovna v Roudníkách, a protože nemá internet, stala se pobočkou knihovny v Chabařovicích. Knihovna v Tašově nepracovala, ale nebyla zatím zrušena, nemá žádný svůj stálý fond.

Knihovnám, používajícím automatizovaný knihovní systém, byl na webové stránky přidán odkaz na katalog Carmen. Pracovnice Okresního metodického oddělení vypracovaly návod na výpůjčky elektronických knih a začaly postupně proškolovat knihovníky. Na červnovém setkání knihovníků okresu byli knihovníci seznámeni s problematikou GDPR v knihovnách. V souvislosti se zavedením GDPR

byly připraveny nové formuláře přihlášek. Zřizovatelům knihoven, které používají AKS byly předány nové smluvní doložky a návrh přijmout nový knihovní řád, který je v souladu se směrnicí GDPR.

Soutěže Knihovník ústeckého kraje se zúčastnila knihovnice Evženie Arnoštová z Městské knihovny v Chabařovicích.

KRAJSKÁ KNIHOVNA

Krajské metodické oddělení plnilo s jedním pracovním úvazkem tyto hlavní úkoly:

- Zpráva o výkonu regionálních funkcí v kraji za rok 2017 se statistickými výkazy výkonu RF a financování RF za rok 2017 – pro KÚ ÚK a NK ČR.
- Statistika knihovnických činností dle KULT V 12.01, Benchmarking.
- Výsledky činnosti veřejných knihoven v roce 2017 – analýza statistických dat knihoven v kraji – vydáno elektronicky.
- Plnění Standardů v pověřených a profesionálních knihovnách v kraji.
- Žádost o poskytnutí dotace z Programu podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven Ústeckého kraje na rok 2019 za krajskou a pověřené knihovny. Celková požadovaná výše dotace byla 10 961 470 Kč.
- Krajská knihovna zajišťovala distribuci metodických a propagačních materiálů na pověřené knihovny v kraji.

V průběhu roku byla několikrát připomínkována připravovaná novela Standardu pro dobrou knihovnu (VKIS) a novela Standardu pro regionální funkce. Návrh byl předán na ministerstvo kultury a čeká se na schválení.
Se zavedením GDPR vznikala příručka pro ochranu osobních údajů v knihovnách a je vystavena na webu knihovny.

V červnu proběhl na Krajském úřadě Ústeckého kraje „Kulatý stůl“ neboli veřejná panelová diskuze v rámci celostátní akce Knihovna – věc veřejná. Setkali se zde zástupci Ministerstva kultury, Ministerstva školství, krajů, obcí, knihoven i jejich uživatelů. Cílem diskuse bylo najít cestu, jež by měla urychlit proces proměny veřejných knihoven na informační, vzdělávací, kulturní a komunitní centra obcí.

V květnu a červnu probíhala soutěž Vesnice roku, do krajské komise byla za SKIP jmenována krajská metodička V. Řeháková. Přihlášeno bylo celkem 23 obcí, z nichž knihovnu mělo 19 obcí. Diplom vzorné knihovny získala knihovna v Liběšicích a byla přihlášena do celostátní soutěže Knihovna roku.

V roce 2018 byl vyhlášen 4. ročník ocenění Knihovník Ústeckého kraje. Ocenění je určeno pro neprofesionální knihovníky veřejných knihoven v Ústeckém kraji. Přihlásilo se 7 knihoven z regionů Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem. Knihovna Dolní Podluží byla vyloučena, neboť neuplynuly 3 roky od naposledy jí udělené ceny, což je v rozporu s podmínkami soutěže. Pětičlenná komise navštívila v červenci šest nominovaných knihoven a určila pořadí na prvních třech místech. Vyhlášení proběhlo v září 2018 na zahájení výstavy Zahrada Čech v Litoměřicích. První místo získal pan Mgr. Karel Singer z Obecní knihovny Háj u Duchcova (region Teplice), na druhém místě se umístila paní Helena Černá z Místní lidové knihovny Měděnec (region Chomutov) a na třetím místě se umístila paní Vratislava Ekrtová z Místní knihovny Libčeves (region Louny). Ocenění knihovníci obdrželi finanční odměnu ve formě osobního daru poskytovanou

Ústeckým krajem: 1. místo 15 000 Kč, 2. místo 10 000 Kč a 3. místo 5 000 Kč. V této tradici chceme i nadále pokračovat.

K „Ocenění Knihovník Ústeckého kraje“ byl vypracován návrh úpravy pravidel, v němž by se pro zařazení do soutěže vycházelo z počtu obyvatel města/obce a maximálního pracovního úvazku do 1,0. Byť pro rok 2019 nebyla úprava pravidel krajem schválena, o její schválení budeme nadále usilovat. Umožní více knihovníkům a knihovnicím odvádějícím skvělou práci v malých knihovnách zapojit se do soutěže a dostanou tak šanci být za svou příkladnou činnost odměněni.

Statistika knihovnických činností dle KULT V 12.01

Počátkem roku proběhl sběr statistických dat z knihoven za rok 2017, byla provedena sumarizace a následná kontrola celokrajských sumářů. Statistika byla zpracována v programu StatExcel, který je určen pro vedení databáze knihoven pro účely regionálních služeb. Překlopením údajů do webového formuláře NIPOSU byly zpracovány statistické výkazy KULT 12-01 všech knihoven v kraji.

Byla zpracována Statistika výkonu regionálních funkcí za rok 2017 – sumarizace statistických výkazů z pověřených knihoven – celokrajský výkaz, stejně jako i Statistický výkaz financování regionálních funkcí za rok 2017 – sumarizace výkazů z pověřených knihoven – celokrajský výkaz s komentářem.

Pověřená knihovna v Chomutově nahlásila v červnu opravu své statistiky v Niposu i ve Statexcelu, z čehož pro krajskou metodiku vyplynula nutnost opravit všechny sumáře v Niposu.

Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

V roce 2018 se uskutečnily 3 porady ředitelů pověřených knihoven na nichž byly řešeny aktuální problémy a zadané úkoly.

V SVK bylo pro knihovníky v roce 2018 připraveno celkem 97 vzdělávacích akcí (včetně VISK 2 a jazykových kurzů), odučilo se 168 hodin pro 946 účastníků (ze 153 knihoven).

Vzdělávacích akcí pořádaných SVK v rámci RF se konalo 13, odučilo se 45 hodin pro 330 účastníků (z toho 196 účastníků z SVK) z 91 knihoven. Dalších 13 akcí bylo připraveno pro zaměstnance SVK (celkem 24 hodin), a to s účastí celkem 99 osob. Z regionu Děčín bylo celkem 16 účastníků, z regionu Chomutov 26, z regionu Litoměřice 15, z regionu Louny 12, z regionu Žatec 5, z regionu Most 21, z regionu Teplice 17 účastníků. Z regionu Ústí a SVK Ústí n. L. bylo celkem 428 účastníků a z knihoven ostatních (vysokoškolská, muzejní) bylo celkem 22 účastníků.

SVK zpracovala žádost o dotaci 18 000 Kč z program VISK2 na projekt zaměřený na vzdělávání pracovníků knihoven v ICT na 36 hodin výuky a tuto dotaci od MK ČR získala. Počítačové vzdělávání bylo zahájeno v květnu a probíhalo až do listopadu. Celkem bylo v roce 2018 realizováno 8 kurzů**.** Účast pracovníků z jednotlivých okresů: Děčín – 4 účastníci, tj. 7 %, Chomutov – 5 účastníků, tj. 9 %, Litoměřice – 2 účastníci, tj. 3 %, Louny – 5 účastníků, tj. 9 %, Most – 4 účastníci, tj. 7 %, Teplice – 8 účastníků, tj. 14 %, Ústí nad Labem – 28 účastníků, tj. 48 %, Žatec – 2 účastníci, tj. 3 %. Reálně bylo proškoleno celkem 58 knihovníků, z toho 21 z pověřených knihoven (36 %), 9 z městských knihoven (16 %), 20 z SVK (34 %) a 8 z jiných knihoven (knihovna vysokoškolská a muzejní, 14 %), v roce 2018 se kurzů nezúčastnil žádný pracovník místní lidové knihovny. Celkem se kurzů zúčastnili pracovníci 13 knihoven, z toho 5 pověřených knihoven, 5 městských knihoven, 1 krajská knihovna, 1 knihovna vysokoškolská a 1 knihovna muzejní.

3. Hodnocení ekonomických ukazatelů

V roce 2018 bylo financování výkonu regionálních funkcí zajišťováno Ústeckým krajem prostřednictvím dotace.
V listopadu roku 2017 podala Krajská knihovna Žádost o poskytnutí dotace z Programu podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven Ústeckého kraje na rok 2018. Na základě zpracovaných dílčích projektů jednotlivých pověřených knihoven a projektu SVK byl zpracován Projekt výkonu regionálních funkcí pro knihovny Ústeckého kraje v roce 2018 ve výši 10 786 604 Kč. Rada Ústeckého kraje rozhodla o přidělení neinvestiční finanční dotace na plnění regionálních funkcí prostřednictvím SVK v Ústí nad Labem ve výši 9 mil. Kč, zároveň byla určena částka pro krajskou knihovnu ve výši 1 370 tisíc, kterou dostala KK do svého rozpočtu. Zbývající částka byla rozdělena pověřeným knihovnám podle Zásad zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v Ústeckém kraji. Rozdělení vychází z počtu obyvatel (50%), počtu knihoven (40%) a rozlohy regionu (10%).

Krajský úřad uzavřel smlouvy přímo s pověřenými knihovnami o přidělení dotace na RF. Finanční prostředky obdržely knihovny v dubnu 2018 s tím, že mohly být čerpány od 1. ledna 2018, nicméně stále trvá situace, kdy pro pověřené knihovny je problematické zajistit regionální funkce do doby, než obdrží finanční prostředky na své účty.

Rozdělení dotace v roce 2018:

Pověřená knihovna	**dotace RF 2018**
Děčín	1 530 000
Chomutov	1 235 000
Litoměřice	1 858 000
Louny	803 000
Žatec	337 000
Most	769 000
Teplice	1 098 000
Ústí nad Labem	1 370 000
Celkem	**9 000 000**

Okres Děčín

Dotace na regionální funkce poskytnuta okresu Děčín byla v plné výši využita na mzdové náklady, včetně zákonného pojištění na 3,6 pracovníků v MěK Děčín a na detašovaném pracovišti Varnsdorf.

Nejvýraznější podíl práce metodiků tvoří nákup, zpracování a distribuce stálých a výměnných fondů z prostředků obcí, které knihovna zabezpečuje pro 42 knihoven v regionu. Od obcí obdržela knihovna v roce 2018 částku 1 256 000 Kč, z toho 1 080 073 Kč na nákup a zpracování stálého knihovního fondu a 175 927 Kč na nákup výměnného fondu. Částka 125 581 Kč byla použita na zpracování knih.

Pověřená knihovna přispěla na výměnný fond částkou 149 670 Kč. Jiné ostatní náklady jsou náklady na zákonné pojištění – Kooperativa (3 158 Kč).

Problémy ve financování stále přináší pozdní zasílání finančních prostředků na RF, které přicházejí začátkem dubna. Provoz výkonu regionálních funkcí je tak až do této doby dotován z prostředků MěK Děčín.

Okres Chomutov

Smlouva o poskytnutí účelové neinvestiční dotace byla podepsána 27. 3. 2018. Finanční prostředky ve výši 1 253 000 Kč byly na účet knihovny připsány dne 18. 4. 2018. Nákup knihovního fondu a celý provoz výkonu regionálních funkcí musel být do této doby zálohově dotován z rozpočtu SKKS Chomutov.

Nejvyšší podíl na celkových nákladech tvoří nákup knihovního fondu (39 %), druhou významnou částkou jsou mzdové náklady. Výkon RF zajišťoval 1 pracovník na celý úvazek, 10 pracovníků bylo odměňováno formou příplatků ke mzdě.

Z důvodu pořízení nového knihovního systému Tritius byla potřeba častějších zásahů v jednotlivých knihovnách, proto byla navýšena částka na cestovné. Ostatní provozní náklady zahrnují nákup nových kovových regálů, knihovního vozíku a zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele.

Ostatní služby obsahují náklady na telefonní poplatky a dopravu autobusem na okružní výjezd knihovníků po vybraných knihovnách regionu.

V roce 2018 poskytlo 13 obcí dar na nákup výměnného knihovního fondu v celkové výši 49 225 Kč. Za tuto částku bylo pořízeno 160 svazků knih.

Okres Litoměřice

Do výměnného fondu se nakupují knihy, AV media, časopisy podle různých zájmových skupin (vaření, móda, ruční práce, zahrádkářství, dětské časopisy).

Do spotřeby materiálu byl kromě nákupu knihovního fondu zahrnut nákup PHM, nákup kancelářského materiálu a nákup spotřebního materiálu.

Spotřeba energie je podíl z celkové plochy budovy.

Ostatní služby tvoří poplatky na dopravu, které byly použity na zaplacení autobusu na tematický výjezdní seminář pro knihovníky v regionu.

Ostatní provozní náklady jsou poplatky za poštovné, mobilní telefony, úklid knihovny – poměrná část, práce IT technika a účetnictví.

Pověřená knihovna nakoupila a zpracovala stálý fond pro 3 městské knihovny – Úštěk, Terezín a Budyni nad Ohří – ve výši 120 000 Kč, rovněž zpracovala pro 23 místních knihoven knihy nakoupené z prostředků obcí do jejich vlastních fondů.

V roce 2018 přispělo 63 zřizovatelů pro svých 72 neprofesionálních knihoven na nákup knih do výměnného knihovního fondu částkou 213 660 Kč. Za tuto částku bylo nakoupeno 863 svazků.

Okres Louny

- **obvod Louny**

MěK Louny v roce 2018 čerpala náklady na výkon regionálních funkcí z více finančních zdrojů: z dotace KÚ ÚK na výkon RF (smlouva č. 18/SML1601) ve výši 803 000 Kč a ze spoluúčasti obcí. S jednotlivými obcemi uzavřela Smlouvu o poskytování odborných knihovnických služeb (obce přispěly celkovou částkou

105 630 Kč). Na zajištění výkonu regionálních funkcí bylo celkem použito 908 630 Kč.

Cílem bylo udržet co největší podíl nákupu výměnného knihovního fondu, na který přispěly obce částkou 80 676 Kč; z dotace kraje bylo čerpáno 485 376 Kč. Nákup všeobecného materiálu zahrnuje nákup obalové folie, knižních lístků, knihovnické opravné pásky, papír a tonery, což bylo hrazeno z krajské dotace.

Mzdové náklady tvořily druhé nejvyšší čerpání, na němž se obce podílely částkou 8 600 Kč.

V rámci efektivního vynaložení nákladů na personální zajištění byly v roce 2018 sjednány pouze dohody o provedení práce. Celkem pět zaměstnanců zajišťovalo nákup a zpracování výměnného fondu, jeho cirkulaci, revize, metodické návštěvy a ekonomické zpracování neinvestiční dotace. Přepočet na plný pracovní úvazek je 0,5 pracovníka.

Do ostatních služeb patří smluvní doprava na rozvoz výměnného knihovního fondu, servis IT, poštovné, telefon, internet. V souvislosti se zavedením GDPR byla pořízena skartovačka.

Dalším finančním zdrojem byla neinvestiční dotace Ústeckého kraje z Programu podpory regionální kulturní činnosti. Projekt Města a obce čtou se zaměřuje na podporu komunitní a kulturní činnosti v obcích. Finanční spoluúčast na projektu byla hrazena výlučně z finančního příspěvku obcí.

- **obvod Žatec**

Účelová neinvestiční dotace na zajištění výkonu regionálních funkcí č. 18/SML1602 poskytnutá na základě rozhodnutí Zastupitelstva Ústeckého kraje ze dne 26. 2. 2018 byla čerpána od data jejího poskytnutí do 31. 12. 2018.

Knihovna zajišťuje výkon RF z finančních prostředků dotace od Ústeckého kraje a současně využívá i finančních prostředků obcí. Pro rok 2018 byla smlouva o poskytování knihovnických služeb a sdružení finančních prostředků uzavřena se čtyřmi obcemi pro šest obsluhovaných knihoven regionu. Z celkové částky 49 301 Kč přispěly obce na výměnný fond částkou 28 588 Kč. Zbývající částka byla použita na mzdy a odvody.

Z dotace na regionální funkce pro obvod Žatec bylo hrazeno 0,5 pracovního úvazku na výkon odborného pracovníka RF a 0,05 úvazku účetní organizace.

Servis automatizovaného výpůjčního systému zahrnuje periodický servis a údržbu DHM a DNHM pro pracoviště RF, částka je uvedena v Opravách a udržování.

V roce 2018 se kromě knihovního fondu nakupovaly kancelářské potřeby, materiál potřebný při zpracování dokumentů, společně s poplatky za připojení k internetu a služby www, poštovné a telefonní poplatky, dále pořízení 2 licencí knihovního systému Clavius REKS, 2 ks scannerů USB. Tyto částky jsou vykázány v ostatních provozních nákladech.

Spotřeba energie je podíl nákladů knihovny. Jiné ostatní náklady jsou pojištění zařízení a majetku.

Okres Most

Dotace na regionální funkce pro okres Most byla použita především na mzdové náklady, aby bylo splněno zákonné navýšení platových tarifů. Nákup

knihovního fondu byl druhou nejvyšší položkou v čerpání dotace. V ostatních provozních nákladech jsou uvedeny náklady na telefon.
Podíl na spotřebě energie, internetové spojení a poštovné knihovna za oddělení RF nevyčíslila. Z vlastních zdrojů přispěla knihovna na nákup výměnného knihovního fondu částkou 38 259 Kč.
Rozvoz souborů knih si zajišťují obce samy.

Okres Teplice

Vnitřní směrnice č. 4/2018 Výkon regionálních funkcí knihovny v roce 2018 upravuje čerpání finančních prostředků na RF. Čerpání se týká především prostředků na platy a ostatních osobních nákladů, cestovného, nákladů na spotřebované energie, telekomunikačních nákladů a poštovného. Dále pak nákladů za poskytnutí práva využití serverů a za podíl na update knihovního systému Clavius.

Plán na nákup knihovního fondu byl díky úsporám v jiných položkách navýšen o 7%. Do výměnného fondu se nakupují knihy i audioknihy. Do spotřebního materiálu jsou zahrnuty základní kancelářské potřeby, folie na balení knih, razítka a tonery do tiskárny.

Nejvyšší částky rozpočtu jsou mzdové náklady (pracovní úvazek na 1,7 přepočtených pracovníků). Spotřeba energie – úhrada předem stanoveného podílu na nákladech organizace na spotřebě energií (výše podílu je řešena interní směrnicí). V ostatních službách je zahrnuto poštovné, balné a telekomunikační poplatky, podíl na update systému Clavius, poskytnutí práva na využití serveru – podíl na úhradě těchto nákladů je stanoven vnitřní směrnicí organizace.

Okres Ústí nad Labem

Z dotace na regionální funkce byly rozpočtovány náklady na personální zabezpečení krajského metodické oddělení a okresního metodického oddělení.

Pro regionální funkce v rámci okresu byly rozpočtovány prostředky na nákup knih do výměnného fondu ve výši 170 000 Kč.

Knihovna zajistila nákup, zpracování a distribuci knihovního fondu pořízeného z prostředků obcí pro 7 knihoven ve výši 103 000 Kč. Celkem bylo nakoupeno 501 svazků. Některé knihovny si nakupují samy a knihy zpracovává metodické oddělení – celkem bylo zpracováno 1 122 svazků.

Do výměnného fondu přispělo celkem 13 obcí částkou 78 880 Kč.

Část prostředků byla vyčerpána na vzdělávací aktivity, cestovní náklady a na upgrade programu Statexcel ke zpracování statistiky knihoven.

Z vlastních zdrojů financovala knihovna regionální funkce částkou 448 646 Kč, jednalo se zejména o mzdové náklady, ale také o spotřební materiál či energie.

Všechny pověřené knihovny řádně a v termínu vyúčtovaly přidělenou dotaci na výkon regionálních funkcí.

4. Celkové zhodnocení

Na základě zpracovaných dílčích projektů jednotlivých pověřených knihoven a projektu SVK byl zpracován Projekt výkonu regionálních funkcí pro knihovny Ústeckého kraje v roce 2018 ve výši **10 786 604** Kč a na jeho základě byla podána Žádost o poskytnutí dotace z Programu podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven Ústeckého kraje na rok 2018. Rada Ústeckého kraje rozhodla o přidělení dotace ve výši 9 mil. Kč.

Dotace na podporu výkonu regionálních funkcí je dlouhodobě nižší, než by pověřené knihovny na plné zajištění RF potřebovaly. Nadále jsou sníženy pracovní úvazky a tím i rozsah služeb, jež pověřené knihovny poskytují.

Finanční prostředky určené na nákup výměnného knihovního fondu se knihovny snaží navýšit pomocí vícezdrojového financování, ale ne všude se to podařilo. Knihovny pořizovaly hmotný a nehmotný majetek jen v nejnutnějších případech, aby nedošlo k omezení činnosti v rámci RF.

Pověřené knihovny se zaměřují na rekatalogizaci knihovního fondu neprofesionálních knihoven, budování souborného katalogu příslušných regionů a na automatizaci knihovních činností. Při rekatalogizaci se aktualizuje knihovní fond, provádí se nové značení a přebalování knih. Dochází tak k výraznému zlepšení celkového image venkovských knihoven. Zpracovaný knihovní fond je vystavován na webových stránkách příslušné knihovny, přičemž takto zpracované fondy umožňují nesrovnatelně rychlejší provedení revizí v jednotlivých knihovnách. Souborný katalog je již dokončen v okresech Chomutov, Litoměřice, Teplice, Ústí nad Labem a v regionu Žatec.

Pracovníci pověřených knihoven pomáhají obcím a knihovnám s využitím grantů určených knihovnám. Úspěšně se daří zavádět automatizovaný výpůjční systém díky grantu MK ČR VISK 3. Chomutovská knihovna byla první pověřenou knihovnou v Ústeckém kraji s vybudovaným souborným katalogem všech knihoven regionu. Automatizovaným knihovním systémem Clavius REKS jsou všechny knihovny chomutovského regionu vybaveny díky grantu MK ČR VISK 3. V pořadí druhou pověřenou knihovnou s vybudovaným souborným katalogem byla Regionální knihovna Teplice, ve všech knihovnách regionu je automatizovaný provoz a všechny knihovny mají své webové stránky s on-line katalogem. Třetí pověřenou knihovnou, která dokončila automatizaci, je Městská knihovna v Žatci. Rovněž všechny její knihovny mají své webové stránky.

Budování výměnných fondů a následně jejich cirkulace přináší větší a pestřejší nabídku knih i časopisů s dlouhodobější aktuálností. V roce 2018 pokračovaly pověřené knihovny ve vícezdrojovém financování a opět oslovily starosty obcí s návrhem spoluúčasti na plnění regionálních funkcí, především na budování výměnného fondu. V roce 2018 přispělo na nákup výměnného fondu celkem 155 obcí částkou 626 957 Kč. Regiony Teplice a Most tuto formu spolupráce nevyužívají. V Teplicích se obce podílejí na vybavení knihoven technikou a zařízením knihoven. V Mostě se obce podílejí na zajištění dopravy výměnných souborů.

Díky postupnému vzdělávání neprofesionálních pracovníků a zavádění výpočetní techniky vzrůstá kvalita služeb poskytovaných veřejnosti i v malých obcích.

V knihovnách, kde internet není, je přístup k němu zabezpečen na obecních úřadech (takto jsou doplněny i výpůjční řády). Z jedenácti samostatných neprofesionálních knihoven se z tohoto důvodu staly pobočky.

V dubnu vstoupila v platnost směrnice GDPR, všechny pověřené knihovny se věnovaly dopadu této směrnice na činnost knihoven.

Cíle RF se v roce 2018 podařilo splnit, a to i s podporou ředitelů pověřených knihoven, kteří část nákladů úseku regionálních služeb (nájmy, energie, pohonné hmoty, spotřební materiál) neúčtují v plné výši.

Problémy ve financování stále přináší zasílání finančních prostředků na RF až ve druhém čtvrtletí příslušného roku. Provoz výkonu regionálních funkcí musí být do té doby dotován z prostředků PK, čímž se knihovny dostávají do potíží s řádným financováním a plněním úkolů RF.

Zpracovala:
V. Řeháková
8. března 2019

Přílohy:
- Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí 2018 – Sumář za Ústecký kraj
- Statistické výkazy výkonu regionálních funkcí 2018 – jednotlivé pověřené knihovny
- Statistický výkaz financování výkonu regionálních funkcí 2018 – Sumář za Ústecký kraj
- Statistické výkazy financování výkonu regionálních funkcí 2018 – jednotlivé pověřené knihovny